

Društvo za pomoć MNRO

Biser

opštine Srbobran

pone si sebe na put

Pristupačnost
šta je to?

Projekat **Ponesi sebe na put** realizovalo

uz podršku

Sekretarijata za arhitekturu, urbanizam i građevinarstvo
AP Vojvodine

i pokrajinskog sekretara Dušanke D. Sremački dipl. građ. inž.

Projekat realizovali:

Kovačević Slađana, koordinator projekta
Slavka Popić, saradnik na projektu
Miodrag Počuč, voditelj javne tribine
„3. decembar - Dan osoba sa invaliditetom“
„Centar - živeti uspravno“

Učesnici u projektu:

učenici viših razreda osnovnih škola u Srbobranu, Turiji i Nadalju
učenici II razreda Gimnazije „Svetozar Miletić“ Srbobran

Medijska podrška

„Radio Srbobran“

Štampa:

„S-print“ Saša Miković
Srbobran

Biser IDEJA

Projekat „Ponesi sebe na put“ je odgovor na poziv Sekretarijata za arhitekturu, urbanizam i građevinarstvo, Autonomne pokrajine Vojvodine, da se ukaže na probleme pristupačnosti u lokalnoj zajednici.

Biser CILJ

U cilju podizanje svesti o pravima osoba sa invaliditetom i život bez diskriminacije Društvo za pomoć mentalno nedovoljno razvijenim osobama „Biser“ opštine Srbobran realizuje ovaj projekat.

Pogledom iz drugačijeg ugla, nastala je ova brošura kao katalog objekata koji su pristupačni, odnosno, koji to nisu. U želji da skrenemo pažnju, u dobroj nameri, na primere koji olakšavaju ili otežavaju svakodnevni život osoba sa invaliditetom u smislu fizičke pristupačnosti.

PRISTUPAČNOST

NEPRISTUPAČNOST

podrazumeva kako arhitektonske prepreke tako i socijalne barijere, stavove.

SOCIJALNE BARIJERE (predrasude)

Osobe sa invaliditetom, bilo telesnim ili mentalnim u svom životu nailaze na različite prepreke od kojih su od velikog uticaja predrasude.

One se mogu pronaći u svim segmentima života, a njihovo dejstvo dodatno čini otežavajuću okolnost za samu osobu i njen dalji razvoj u pravcu razvoja samostalne i ravnopravne osobe. Osnovna „prepreka“ jeste OŠTEĆENJE ili SMETNJA koje se prvo uoči, a nažalost, kod mnogih je to i poslednje dokle se ide u upoznavanju sa osobama sa invaliditetom.

Obično ljudi kroz osobe sa invaliditetom gledaju sam invaliditet a ne osobu. A zaboravljamo na činjenicu da sa porastom godina života i sami postajemo deo grupacije osoba sa invaliditetom na čije potrebe moramo da odgovorimo.

ARHITEKTONSKE PREPREKE

(pristupačnost javnim institucijama, trotoarima, stambenim objektima, prodavnicama)

Osobe koja nemaju nikakvo oštećenje ili smetnju u razvoju prilikom odlaska do određenog mesta ne nailaze na arhitektonske prepreke koje prate lica sa invaliditetom kroz čitav život. U zavisnosti od vrste invaliditeta (senzorni, telesni, mentalni) treba voditi računa o stvaranju okruženja pristupačnog za

sve, to podrazumeva okruženje koje je bezbedno, funkcionalno, zdravo za sve korisnike društva. Dakle, okruženje za sve, odnosno, **UNIVERZALNI DIZAJN** ne pretpostavlja samo pristupačnost okruženja za osobe sa invaliditetom već uključuje kako starija lica tako i majke sa decom u kolicima. Rampe pri ulazima u različite objekte koriste svima.

U nekoliko primera skrećemo pažnju javnosti šta treba obratiti pažnju prilikom izgradnje okruženja pristupačnog za sve:

JAVNI PREVOZ:

1. Autobusi sa **niskim podovima i rampama** koja omogućavaju da svako može da se popne i da siđe
2. Autobusi opremljeni **audio/vizuelnim sistemom** koji automatski obaveštava putnike
3. Na stanicama **visina perona** treba da bude u nivou poda vozila
4. **Automati** za prodaju karata treba da budu pristupačno dizajnirani

PRIVATNI PREVOZ:

1. Mesta za parkiranje u ravni površine rezervisane za osobe s umanjenom sposobnošću kretanja
2. Korisnici s problemima u kretanju koji poseduju specijalnu dozvolu za parkiranje treba da budu dobro obavешteni o svojim pravima , ali i o svojim obavezama
3. Kompanije za iznajmljivanje automobila treba da ponude vozila prilagođena vozačima sa invaliditetom
4. Na benzinskim pumpama treba da opslužuje osoblje, umesto što postoji samo servis samoposluživanja

JAVNI OBJEKTI

U javnim objektima su uglavnom smeštene službe koje su namenjene javnosti i koje će, u jednom trenutku, morati da koristi celokupno stanovništvo, te treba da budu u potpunosti pristupačne.

- Ulaz: pristup treba da bude u ravni ulice ili tamo gde to nije moguće, postaviti rampu blagog nagiba
 - Informacije o rasporedu zgrade: u holu treba postaviti mapu koja prikazuje izgled zgrade, broj spratova položaj liftova, stepeništa, rampi itd.
 - Sistemi za vođenje ili personalna asistencija
 - Hodnici koji su dovoljno široki za mimoilaženje raznih korisnika

STANOVANJE

Postoje dve osnovne vrste stanovanja:

- Pojedinačne kuće - gde ceo raspored predstavlja odgovornost onih koji žive u kući
- Stambeni blokovi - gde ima zajedničkih prostorija (ulaz, liftovi, stepeništa) koji treba da budu potpuno pristupačni, dok će uređenje stanova zavisiti od stanara

U oba slučaja, stanovanje treba da zadovoljava određene minimalne zahteve: uslove da se u njoj stanuje, komfor, bezbednost, ishrana, odmor, učenje i rad.

Činjenica je da smo svi različiti, problem je u tome što ćemo ukoliko koristimo samo središnje vrednosti imati proizvode, usluge i okruženje koje može da koristi samo mali deo stanovništva.

Prema procenama Ujedinjenih nacija, 10 odsto ukupne svetske populacije čine osobe sa nekim oblikom invaliditeta, a u Srbiji takvih osoba ima oko 800.000.

Oko 70 odsto osoba sa invaliditetom u Srbiji živi u siromaštvu, a čak 52 odsto tih ljudi uopšte ne učestvuje u društvenom životu svoje zajednice.

Pored društvenih i finansijskih prepreka, osobe sa invaliditetom vrlo se često susreću sa fizičkim preprekama, zbog čega im je izuzetno teško da se uključe u uobičajene društvene tokove.

Biser PORUKA

Poruku upućujemo svima, da pogledom na život iz drugog ugla, uz malo pažnje i volje omoguće ravnopravniji život osobama sa invaliditetom i svima drugima kojima je ova vrsta pomoći potrebna. Svi se mi možemo naći u situaciji da nam je otežan prelaz preko ulice, jer smo povređeni. Svaka majka sa svojom bebom u kolicima ima potrebu i pravo da u prodavnicu uđe sa kolicima ili bar da joj priđe na bezbednu udaljenost i da kupi nešto, a time poveća i

promet u prodavnici.

Starim ljudima je neophotan ru-kohvat na stepeništu.

Osobama u kolicima neohodno je obezbediti mogućnost da se kreću, posećuju javne objekte i bez razlike u nivoima podloge prelaze ulice

U javnim objektima (pozoruštu, bioskopu, školama, bibliotekama,..) stolice na kojima se sedi prilagodimo svima bez razlike na visinu, težinu i širinu.

Primera nepristupačnosti ima nebrojeno mnogo, pogledajte život iz drugačijeg ugla i otkrijte ih sami.

Svesni smo da se promene ne dešavaju preko noći.

Ali pokušajmo.

Treba uraditi ono što možemo. A možemo mnogo, male stvari čine svakodnevni život.

Za početak menjajmo svest o osobama sa invaliditetom.

U nama samima nađimo način kako da sebi i drugima učinimo život boljim i lakšim.

Da naša sredina bude za život dostojan čoveka.

